

การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบ SQ4R

The Development of Critical Reading Ability of Mathayomsuksa 3 Students Taught by SQ4R Teaching Method.

สิริพร รัตนมุง*
อภิกมาส มากจ้อย**

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1)พัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ใช้ระเบียบวิธีวิจัยการวิจัยก่อนทดลอง (Pre-Experimental Design) โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและสอบหลังการทดลอง (One Group Pretest - Posttest Design) ประชากรคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 12 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 507 คน กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/8โรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม จำนวน 46 คน วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการ

เรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R การวิเคราะห์ข้อมูล ค่าดัชนีความสอดคล้อง ค่าความยาก ค่าความเชื่อมั่นคะแนนความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t - test dependent)

ผลการศึกษาพบว่า

1.ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ, วิธีสอนแบบ SQ4R

*นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

**อาจารย์ที่ปรึกษา

Abstract

The purposes of this research were to study : 1) develop critical reading ability of mathayomsuksa 3 students taught by SQ4R teaching method of pretest and posttest, and 2) study mathayomsuksa 3 students' opinions towards learning taught by SQ4R teaching method. research methodology is The pre-experimental design was one group pretest-posttest design, population was mathayomsuksa 3 students of Rachineeburana School in Nakornpathom in second semester of 2016. sample size were 46 mathayomsuksa 3 students of Rachineeburana School in Nakornpathom. sampling method is Simple Random Sampling the research instruments were lesson plan of the critical reading ability of mathayomsuksa 3 students taught by SQ4R teaching method, comprehensive test for critical reading ability of mathayomsuksa 3 students taught by SQ4R teaching method and a questionare for mathayomsuksa 3 students taught by SQ4R teaching method The data were analyzed by used IOC, difficulty, reliability, pretest-posttest of critical reading ability and mathayomsuksa 3 students' opinions towards learning taught by SQ4R teaching method. The statistics used in data analysis by mean (\bar{x}), standard deviation (s.d.) and t-test dependent.

The results were as follows:

1.The posttest critical reading ability of mathayomsuksa 3 students taught by SQ4R teaching method was higher than the pretest, there was statistically significant at .05 level.

2.The mathayomsuksa 3 students' opinions towards learning taught by SQ4R teaching method were at high level.

Keywords : critical reading ability, SQ4R teaching method

บทนำ

การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานทางภาษาและการสื่อสารที่จำเป็น เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือในการรับรู้ และแสวงหาความรู้ หรือเป็นบ่อเกิดแห่งปัญญา ผู้ที่มีทักษะในการอ่านที่ดี ย่อมมีโอกาสในการเรียนรู้ที่มีคุณภาพมากกว่าผู้ที่ขาดทักษะในการอ่าน ดังที่คณยา วงศ์ระชะชัย (2542:15) ได้กล่าวว่า “การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้เรามีโอกาสได้ศึกษาตลอดชีวิตและนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตในที่สุด“สอดคล้องกับ นกตล จันทรเพ็ญ (2535:74) ได้กล่าวไว้ว่า “การอ่านมีความสำคัญต่อมนุษย์อย่างยิ่งโดยเฉพาะในยุคปัจจุบันมีหนังสือให้เลือกอ่านมากมาย การอ่านช่วยให้เราสามารถหาความรู้ ความบันเทิง สร้างเสริมประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์แก่ชีวิตทั้งการศึกษาอาชีพการงานและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม” ดังนั้นการอ่านจึงเป็นทักษะพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ และช่วยพัฒนาสติปัญญาให้แตกฉาน

การอ่านสารประเภทต่างๆมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกัน ดังที่ สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์(2550:30) กล่าวว่า การอ่านมีจุดมุ่งหมายเพื่อรับการถ่ายทอด เป็นสื่อความคิด เจตนา หรือ การทำความเข้าใจให้มีความรู้ ความบันเทิง เกิดการพักผ่อน พัฒนาปรับเปลี่ยนบุคลิกภาพและการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ซึ่งมีแนวความคิดตรงกับ ฌักทรี เทพพรธนะ (2541:48) ที่กล่าวถึงการอ่านเพื่อความคิด ได้แก่ การอ่านข้อความประเภทที่แสดงทรรศนะ เช่น บทความ บทวิจารณ์ การวิจัย ฯลฯ การอ่านในลักษณะนี้เป็นการอ่านแนวความคิดของผู้เขียน เพื่อเป็นแนวทางความคิด

ของตนเองและอาจนำมาเป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินชีวิตหรือแก้ไขปัญหาต่างๆ ในชีวิต ผู้อ่านจะต้องมีวิจารณญาณในการเลือกนำความคิดที่ได้อ่านมาใช้ให้เป็นประโยชน์ และเพื่อให้การอ่านเกิดประสิทธิภาพผู้อ่านจึงจำเป็นต้องมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน และใช้วิจารณญาณในการอ่าน

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีความสำคัญอย่างยิ่งกับบุคคลทุกเพศ ทุกวัย ทุกอาชีพ โดยเฉพาะนักเรียนซึ่งเป็นเยาวชนของชาติโดยเฉพาะนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น การฝึกฝนทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจะส่งผลให้นักเรียนขาดทักษะในการดำรงชีวิต เพราะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จะช่วยให้นักเรียนรู้จักทำความเข้าใจ นำไปใช้วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า ตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม สมเหตุสมผล แม้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะให้ความสำคัญกับการสอนอ่าน โดยเฉพาะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแต่นักเรียนยังคงมีปัญหาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ดังที่ ทรณิการ์ พวงเกษม (2533:52-53) ได้กล่าวถึงปัญหาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สรุปได้ว่า นักเรียนขาดทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ทำให้การอ่านไม่เกิดประโยชน์เพราะไม่ได้รับสาระความรู้จากเรื่องที่อ่าน สอดคล้องกับแนวคิดของ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2535:58) ที่กล่าวสรุปว่า นักเรียนมักอ่านเพื่อความเข้าใจเรื่องราวมากกว่าที่จะอ่านเพื่อคิดวิจารณ์ การที่จะทำให้นักเรียนสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้นั้น จึงเป็นหน้าที่ครูควรหาวิธีสอนหรือสื่อการสอนที่จะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และจากการสัมภาษณ์ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโรงเรียนราชินีบูรณะจำนวน 3 คนเกี่ยวกับปัญหาการอ่านของนักเรียนโรงเรียนราชินีบูรณะ ในปัจจุบันมีความเห็นว่านักเรียนในสมัยปัจจุบันอ่านสารแบบผ่านตา อ่านให้พอเข้าใจเรื่องราวแต่ไม่ได้พยายามค้นหาความหมายแฝง หรือตีความหรือประเมินค่าสารที่อ่าน หรือเรียกได้ว่าขาดการใช้ทักษะด้านการอ่าน

อย่างมีวิจารณญาณทำให้การอ่านยังเป็นเพียงอ่านออกแต่ไม่ใช่อ่านเป็น และจากผลการทดสอบระดับชาติ (O NET) ของนักเรียนโรงเรียนราชินีบูรณะระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตั้งแต่ปี 2556-2558 มีผลคะแนนในด้านการอ่านยังไม่ถึงเกณฑ์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คือมีคะแนนรวมในมาตรฐานด้านการอ่านต่ำกว่าร้อยละ 60 เนื่องจากนักเรียนขาดการฝึกฝนทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพราะสนใจการดูสื่อเทคโนโลยีต่างๆ มากกว่า รวมถึงตัวบทที่ครูใช้สอนอาจจะไม่ทันสมัยเข้ากับวัยและประสบการณ์ของนักเรียน นอกจากนี้ปัญหาที่เกิดจากทักษะของนักเรียนที่ไม่สามารถตีวิจารณ์ในการอ่านได้แล้ว ปัญหาอีกส่วนคือเกิดจากตัวผู้สอน คือครูส่วนใหญ่เน้นการท่องจำมากกว่าการสร้างความเข้าใจ นำไปใช้และไม่เน้นให้นักเรียนวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า โดยเฉพาะวิชาภาษาไทยที่มักถูกมองว่าเป็นวิชาที่ต้องท่องจำมากกว่าการใช้ทักษะวิเคราะห์ สังเคราะห์ ดังนั้นครูต้องมีการเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นเรื่องที่ใช้ทักษะที่สูงขึ้นมากกว่าความรู้ ความเข้าใจ จำเป็นต้องมีการเตรียมการสอน และวิธีสอนที่ดี

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้วิธีการสอนในรูปแบบต่างๆ และศึกษาตัวอย่างแผนการสอน ตัวอย่างแบบทดสอบ พบวิธีการแก้ไขปัญหาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลายวิธี เช่น การสร้างสื่อนวัตกรรม การใช้วิธีสอน เช่น CIRC หมวกหกใบ และ KWL แต่มีอีกวิธีหนึ่งที่น่าสนใจคือ SQ4R ซึ่งเป็นวิธีสอนที่มีขั้นตอน 6 ขั้นตอนที่ชัดเจนทำให้นักเรียนมีประสิทธิภาพในการอ่านดีกว่าการอ่านโดยไม่ตั้งคำถามไว้ล่วงหน้า ซึ่งทำให้การอ่านไม่มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าต้องการอะไรหลังการอ่าน แต่ถ้ามีการใช้คำถามจะช่วยให้นักเรียนได้แนวคิดจากคำถามและพยายามหาคำตอบเมื่อครูผู้สอนถาม โดยขั้นตอนของวิธีการอ่านแบบ SQ4R เริ่มจากให้ผู้อ่านสำรวจ (S : Survey)

หรืออ่านเนื้อเรื่องอย่างคร่าวๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง แล้วตั้งคำถาม (Q : Question) เพื่อให้การอ่านเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมายและจับประเด็นสำคัญได้ถูกต้อง ขั้นตอนที่ 3 ให้ผู้อ่าน อ่านข้อความ (R ตัวที่1: Read) ในบทอ่านอย่างละเอียดเพื่อค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ แล้วให้จดบันทึก (R ตัวที่2: Record) ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านในขั้น R ตัวที่ 1: Read มุ่งเน้นจดบันทึกในส่วนที่สำคัญ และสิ่งที่จำเป็นโดยใช้ข้อความที่รัดกุม ต่อมาเป็นการตอบคำถามหรือเขียนสรุปใจความสำคัญ (R ตัวที่ 3: Recite) เขียนสรุปความโดยผู้อ่านพยายามใช้ถ้อยคำของตนเองให้มากที่สุด ขั้นตอนสุดท้ายเป็นการวิเคราะห์วิจารณ์บทอ่าน (R ตัวที่4: Reflect) และแสดงความคิดเห็นสอดคล้องหรือไม่สอดคล้อง โดยผู้วิจัยกำหนดบทอ่านเป็นโฆษณาบทความและเรื่องสั้น โดยใช้วิธีเพิ่มระดับความยากของตัวบทอ่าน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าวิธีสอนแบบ SQ4R สามารถพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ได้ เนื่องจากเป็นวิธีการที่มีขั้นตอนชัดเจน ดังเช่นผลการวิจัยของกานต์ธิดา แก้วกาม (2556) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีสอนแบบปกติ พบว่าผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R สูงกว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีแบบปกติ

จากข้อมูลข้างต้นพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R มีความสามารถทางการอ่านสูงขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนราชินีบูรณะ ให้มีความสามารถด้านการอ่าน ที่ดียิ่งขึ้น อันจะส่งผลให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน รวมทั้งเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนที่จะพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. พัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R
2. ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R

วิธีดำเนินการวิจัย

1. แบบของการวิจัย การวิจัยแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและสอบหลัง (One Group Pretest-Posttest Design)
2. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนราชินีบูรณะ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 12 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 507 คน
3. กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/8 โรงเรียนราชินีบูรณะ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 46 คนวิธีการสุ่มตัวอย่างการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)
4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ มี 3 ชุด ได้แก่

- 1) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
- 2) แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
- 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 1) ขั้นตอนเตรียมการทดลอง กำหนดประชากรกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปร เนื้อหา ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

2) ขึ้นสร้างเครื่องมือ ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R โดยผู้วิจัยได้นำเสนอเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 2 ท่านและด้านการวัดและประเมินผล 1 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญเท่ากับ 1.00 นำแบบทดสอบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่สร้างตามแนวคิดของบลูม จำนวน 30 ข้อ นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความยากง่ายของเนื้อหา และเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยจำนวน 2 ท่าน และด้านวัดและประเมินผลจำนวน 1 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมของภาษาและพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จากนั้นบันทึกผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญเท่ากับ 1.00 นำแบบทดสอบที่ได้ไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชินีบูรณะที่ผ่านการเรียนเรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมาแล้ว จำนวน 40 คน แล้วตรวจแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แล้วนำวิเคราะห์ค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.22-0.70 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.25-0.45 โดยเลือกข้อสอบมาใช้จำนวน 20 ข้อ นำแบบทดสอบที่ได้มาจัดทำเป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบเดียวกันแต่สลับข้อและสลับตัวเลือก แล้วสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการสอนภาษาไทยจำนวน 2 ท่าน และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 ท่านตรวจสอบ

ความถูกต้องและเหมาะสม หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ในการถามและได้ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญเท่ากับ 1.00

3) ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบก่อนเรียน ดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้เวลา 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบ รวม 9 คาบ ทดสอบหลังเรียน และทำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R และนำผลจากการทดสอบก่อนและหลังเรียน และแบบสอบถามความคิดเห็นมาวิเคราะห์โดยกระบวนการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

4. การวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์ ค่าดัชนีความสอดคล้อง ค่าความยาก ค่าความเชื่อมั่นคะแนนความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R สถิติที่ใช้ในวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย (\bar{x}), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t - test dependent)

สรุปผลการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นอันดับที่ 1 ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้เป็นอันดับที่ 2 และด้านบรรยากาศการเรียนรู้เป็นอันดับสุดท้าย

อภิปรายผล

1. ความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะการใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ในชั้นสอน ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเพราะมีลำดับในการฝึกคิดพิจารณาอย่างเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 1) เป็นวิธีสอนที่สามารถฝึกให้นักเรียนคิดตามอย่างมีวิจารณญาณ เริ่มจากขั้นแรกคือการอ่านตัวอย่างคร่าวๆ (Survey) ที่จะทำให้ให้นักเรียนมองเห็นภาพรวมของเรื่องราวว่ากล่าวถึงสิ่งใด 2) จากนั้นฝึกตั้งคำถามจากบทอ่าน (Question) ซึ่งครูเปิดโอกาสให้นักเรียนตั้งคำถามตามความสนใจของนักเรียนเอง ซึ่งอาจจะเป็นคำถามที่มีคำตอบในตัวเองหรือไม่ก็ได้ โดยครูแนะนำให้ใช้คำถามประเภทปลายเปิด ที่มักขึ้นต้นด้วยเพราะเหตุใด ทำไม อย่างไร เพื่อให้ให้นักเรียนตอบโดยการแสดงความคิดเห็นร่วมกันได้ ซึ่งความคิดเห็นนั้นจะมีน้ำหนักน่าเชื่อถือหรือไม่ขึ้นอยู่กับ การให้เหตุผลในการสนับสนุนความคิดเห็นของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสคูคันธ์ ลิขิตพานนท์และคณะ (2545 : 290) ที่กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ทำให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพในการอ่านที่ดีกว่าการอ่านโดยไม่ตั้งคำถามไว้ล่วงหน้า จะทำให้การอ่านไม่มีจุดหมายที่แน่นอนว่าต้องการอะไรหลังการอ่าน อ่านแล้วจะจับจุดสำคัญหรืออ่านไปแล้วใช้จุดมุ่งหมายเหมือนกับการเหวี่ยงแห ไม่รู้ว่าจับอะไรได้อะไรหรือไม่ แต่ถ้ามีการใช้คำถามจะช่วยให้ผู้เรียนได้แนวคิดจากคำถามและพยายามหาคำตอบเมื่อผู้สอนถาม ดังนั้นการใช้คำถาม จึงเป็นแนวทางที่จะทำให้ผู้เรียนอ่านอยู่ในขอบเขตที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่ววิธีสอนแบบ SQ4R มีขั้นตอนของการตั้งคำถาม ซึ่งการตั้งคำถามนั้นสามารถระบุระดับของความคิดได้ว่า จะตั้งคำถามที่ถามถึงความจำ ความเข้าใจ

การนำไปใช้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ หรือถึงขั้นประเมินค่าขึ้นของการตั้งคำถามนั้นนับเป็นขั้นที่สำคัญมากดังเช่นที่คุุภิชฐา เจียรกุล (2546:45-46) ได้เสนอแนะการใช้คำถามเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ในระดับต่างๆ โดยจะเห็นได้ว่าระดับการตั้งคำถามจะนำไปสู่การคิดในระดับที่ต่างกัน เริ่มจากการตั้งคำถามในระดับเบื้องต้นจะสะท้อนคำตอบประเภทความรู้ความจำ จนถึงระดับคำถามที่ให้ผู้อ่านประเมินค่า หรือตัดสินคุณค่าบทอ่าน ดังนั้นขั้นของการตั้งคำถามจึงมีส่วนสำคัญมาก สรุปได้ดังนี้ 1. ด้านความรู้ ใช้คำถามที่ต้องการให้ผู้เรียนบอกละเอียด เช่น ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร เทียบได้กับขั้น Survey 2. ด้านความเข้าใจ ใช้คำถามที่ผู้เรียนได้คิดแปลความหมายตีความ ขยายความ เช่น ยกตัวอย่าง อธิบาย เทียบได้กับขั้น Question 3. ด้านการนำไปใช้ ใช้คำถามที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ หรือสถานที่ที่ไม่คุ้นเคย เช่น ให้พิจารณาผลกระทบที่เกิดขึ้น เทียบได้กับขั้น Question-Read-Record 4. ด้านการวิเคราะห์ ใช้คำถามที่ให้ผู้เรียนได้แยกแยะ จำแนก เช่น จำแนกรื่องราว บอกประเด็นสำคัญ บอกความสัมพันธ์ เทียบได้กับขั้น Record-Recite 5. ด้านการสังเคราะห์ ใช้คำถามหรือคำที่ต้องการให้ผู้เรียนประมวลสาระหรือเรื่องราวต่างๆ ขึ้นเป็นเรื่องใหม่ เช่น สร้าง ทำ พัฒนา ออกแบบ เทียบได้กับขั้น Record-Recite และ 6. ด้านการประเมินค่า ใช้คำถามที่ต้องการให้ผู้เรียนประเมินเรื่องราวหรือข้อมูลตามเกณฑ์ที่กำหนดและให้แสดงเหตุผลประกอบ เช่น วิจารณ์ พิจารณาตัดสิน เปรียบเทียบ เทียบได้กับขั้น Reflect ซึ่งการตั้งคำถามเป็นขั้นตอนที่เป็นแนวทางที่จะทำให้ผู้เรียนอ่านอยู่ในขอบเขตที่ตั้งไว้ และมีแรงจูงใจในการหาคำตอบที่นักเรียนต้องการรู้ ซึ่งเป็นคำถามที่ต่างกันเพราะนักเรียนแต่ละคนมีความสามารถ ความสนใจที่แตกต่างกัน วิธีสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนการอ่านที่ใช้ทักษะการอ่านตั้งแต่ระดับ การอ่านจับใจความสำคัญจนถึง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 3) ขั้นต่อมา

คือให้นักเรียนกลับไปอ่านตัวบทอีกครั้งอย่างละเอียด เพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ (Read) 4) ขั้นต่อมาคือ (Record) ให้นักเรียนจดบันทึกข้อมูล ความรู้จากตัวบท ด้วยภาษาของตนเอง 5) (Recite) คือการที่ให้นักเรียนสรุปความเข้าใจด้วยภาษาของตนเอง โดยข้อมูลนั้น จะสะท้อนความรู้ที่สังเคราะห์ผ่านมุมมองของนักเรียน แล้ว นักเรียนจะเกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น 6) สุดท้ายคือการร่วมกันสรุป อภิปรายความรู้ที่ได้จากการอ่านอย่างเป็นขั้นตอนนั้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ อย่างไรบ้าง (Reflect) ซึ่งนักเรียนจะได้ร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นได้อย่างหลากหลาย โดยใช้เหตุผล ประกอบความคิดเห็นนั้นๆ ในแต่ละขั้นตอนของวิธีสอนแบบ SQ4R นั้นครอบคลุมพฤติกรรมกรรมการอ่านอย่างมี วิจารณ์ญาณซึ่ง ฮิลแมน (Heilman, 1967: 42) ได้เสนอ ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณไว้ ดังต่อไปนี้ 1. จำแนกประเภทของงานเขียนได้ (Survey) 2. ความสามารถแยกแยะส่วนที่เป็นข้อเท็จจริงหรือข้อคิดเห็น (Question-Read) 3. ความสามารถอธิบายของคำศัพท์สำนวนอุปมา(Read-Record-Recite) 4. การตัดสิน สิ่งที่ถูกและสิ่งที่ผิด (Recite) 5. การบอกจุดประสงค์ของ ผู้เขียน (Recite) 6. การจับแนวความคิดหลัก (Recite) 7. การจับน้ำเสียงหรือความรู้สึกของผู้เขียน (Recite) 8. การบอกโครงเรื่องหรือสรุปเรื่อง (Record) 9. การประเมิน คุณค่าของเรื่องี่อ่าน (Reflect) ซึ่งในแต่ละขั้นตอนของ วิธีสอนแบบ SQ4R ล้วนส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถ ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ สอดคล้องกับ รูบิน (Rubin, 1990: 132) ที่กล่าวถึงความสามารถทางการ อ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณว่า คือความสามารถในการจับใจ ความสำคัญ การตีความ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลรวมถึงความสามารถในการจำแนกข้อเท็จจริงจากความคิดเห็น และการจำแนกความแตกต่างระหว่าง เรื่องสมมุติและเรื่องจริง อีกทั้งยังสอดคล้องกับความคิด เห็นของ รัตนภัณฑ์ เลิศคำฟู (2547: 55 - 58) ได้แสดง ความคิดเห็นไว้ว่า วิธีสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนอ่าน

ที่ดี มีขั้นตอน เป็นระบบชัดเจน เป็นการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วย ตนเอง ผูกให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ นอกจากนั้นในแต่ละขั้นตอนยังกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด ตลอดเวลา กล่าวแสดงความคิดเห็น ผู้เรียนมีความ กระตือรือร้นในการเรียน

อีกทั้งยังมีผู้วิจัยท่านอื่นๆ ได้ใช้ทดลองใช้วิธีสอน แบบSQ4R กับวิชาต่างๆ ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย รวมถึงสอนกับเด็กนักเรียนในช่วงอายุต่างๆ และผลการ วิจัยได้ออกมาในทิศทางเดียวกันคือสามารถพัฒนาผล สัมฤทธิ์ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณได้ ดังเช่น รัตนภัณฑ์ เลิศคำฟู (2547) ได้ศึกษาการใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ในการสอนอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถ การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนได้ดีขึ้น สอดคล้อง กับเมฆลา ลือโสภมา (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาการอ่านจับใจ ความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความ ด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.75/87.10 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 สอดคล้องกับกานต์ธิดา แก้วงาม (2556) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธี สอนแบบ SQ4R กับวิธีสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ สูงกว่าแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อีกทั้งยังมีผลการวิจัยจากต่างประเทศที่ยืนยันผล การใช้วิธีสอนแบบSQ4Rในการพัฒนาทักษะการอ่านดังนี้ แวนเตอร์ และคูเปอร์ Wander & Cooper (1996) ศึกษาผลการใช้กลวิธีการเรียนโดยใช้ SQ4R สำหรับการ

อ่านตำราเรียนในระดับมัธยมศึกษา ได้เปรียบเทียบนักเรียนระหว่างกลุ่มที่เรียนแบบปกติ กลุ่มที่เรียนโดยวิธี SQ3R และกลุ่มที่เรียนโดยวิธี SQ4R ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มที่เรียนโดยกลวิธี SQ3R และ SQ4R ผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันคือ นักเรียนที่เรียนด้วยวิธี SQ4R มีคะแนนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยกลวิธี SQ3R แต่ทั้ง 2 วิธีมีความเหมาะสมกับการสอนอ่านซึ่งวิธีสอนแบบ SQ4R นั้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย ไม่จำเป็นจะต้องใช้แต่การเรียนรู้การอ่านเฉพาะวิชาภาษาไทยเท่านั้น สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษและวิทยาศาสตร์ได้ ดังเช่นผลการวิจัยของเกธ ซาบัน และฮาไล Ghauth, Shaaban & Halal (2000) ได้ศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพของเทคนิคที่ส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านกับผู้เรียนภาษาอังกฤษในระดับที่สูงที่เป็นชาวอาหรับทั้งหมด 45 คน ผู้เรียนได้รับเทคนิคการสอนความเข้าใจในการอ่านทั้งหมด 3 วิธี คือ เอส คิว โฟร์ อาร์ (SQ4R) ดี ดาร์ ที เอ (DRTA) และ พี อาร์ อี พี (PreP) ผลการวิจัยพบว่า เทคนิค เอส คิว โฟร์ อาร์ เป็นเทคนิคการอ่านเพื่อความเข้าใจที่มีประสิทธิภาพที่ดีที่สุดและไม่เนอร์ Miner (2005) ศึกษาวิธีการอ่านด้วยวิธี SQ4R ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีคะแนนผลการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์หลังการฝึกสูงกว่าก่อนการฝึกอ่านด้วยวิธี SQ4R

สรุปได้ว่า วิธีสอนแบบ SQ4R ช่วยพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ดีเนื่องด้วยมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน ด้วยมีการตั้งคำถามตามความสนใจของนักเรียนแต่ละคน ทำให้การอ่านมีจุดมุ่งหมาย การตั้งคำถามไว้ล่วงหน้าทำให้การอ่านไม่มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนและช่วยให้นักเรียนได้แนวคิดจากคำถามและพยายามหาคำตอบ ดังนั้นการใช้คำถามจึงเป็นแนวทางที่จะทำให้ผู้เรียนอ่านอยู่ในขอบเขตที่กำหนดขั้นตอนต่างๆ ล้วนเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนเก็บสาระ

สำคัญได้รวมถึงการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอีกด้วย ดังที่ กานต์ธิดา แก้วกาม (2556:51-52) ได้กล่าวว่า วิธีสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ขั้นตอนการสอนมีระบบที่ชัดเจน เป็นวิธีการสอนที่ช่วยฝึกทักษะการคิด เพราะแต่ละขั้นตอนฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ นอกจากนี้ยังกระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงความคิดเห็น และมีความกระตือรือร้นในการเรียน ที่สำคัญวิธีสอนแบบ SQ4R ช่วยทำให้การอ่านของผู้เรียนเป็นการอ่านที่มีจุดมุ่งหมาย มีขอบเขต ช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหา สามารถเก็บสาระสำคัญ แนวคิดของเรื่อง ใจความสำคัญของเรื่องได้ ทำให้การอ่านของผู้เรียนมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ซึ่งผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบ SQ4R ของผู้วิจัยในครั้งนี้ได้ออกมาสอดคล้องกับผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการการเรียนรู้ด้วยวิธี SQ4R โดยภาพรวม นักเรียนมีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธี SQ4R อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักเรียนเห็นด้วยมาก โดยด้านกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นอันดับที่ 1 เพราะวิธีสอนแบบ SQ4R เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนคิดวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นในทุกขั้นตอน ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนตั้งคำถามและตอบคำถามในสิ่งที่อยากรู้ได้ การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับต่อเนื่อง ไม่สับสน และการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ปฏิบัติตามขั้นตอนได้ไม่ยากเกินไป

รองลงมา คือด้านประโยชน์ที่ได้จากการเรียนรู้ โดย นักเรียนได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านและมีเป้าหมายในการอ่าน นักเรียนสามารถนำกระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไปใช้ในชีวิตประจำวันและในวิชาอื่นได้ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น

อันดับสุดท้าย คือ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ โดยมีความคิดเห็นว่า นักเรียนมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียน

รู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเพื่อน การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดี มีการช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม จนนักเรียนเกิดความสุขในการร่วมกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ เนื่องด้วยการอ่านตามขั้นตอนของวิธีสอนแบบ SQ4R นั้น เป็นการอ่านที่เป็นกระบวนการมีขั้นตอนที่ชัดเจน ดังนั้นการใช้คำถามจึงเป็นแนวทางที่จะทำให้ผู้เรียนอ่านอยู่ในขอบเขตที่ตั้งไว้ แล้วจะทำให้เข้าใจดีขึ้น

ผลของแบบสอบถามความคิดเห็นต่อวิธีสอนแบบ SQ4R อยู่ในระดับพึงพอใจมาก สอดคล้องกับผลการสอบถามความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธี SQ4R ของรัตนภรณ์ เลิศคำฟู (2547) ได้ศึกษาการใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ในการสอนอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ส่วนใหญ่แสดงความพึงพอใจและต้องการเรียนด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R สอดคล้องกับเมฆลา ลือโสภา (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความ ด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R อยู่ในระดับพอใจมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 และกานต์ธิดา แก้วงาม(2556) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่าระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R ภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ครูต้องอธิบายขั้นตอนในขั้นสอนของวิธีสอนแบบ SQ4R ซึ่งมีทั้งหมด 6 ขั้นตอนให้นักเรียนเข้าใจก่อนนำวิธีนี้ไปใช้ในการอ่านพิจารณาข้อความหรือสารประเภทต่างๆ เพราะวิธีการอ่านตามขั้นตอน SQ4R นั้น

ได้ออกแบบขั้นตอนการอ่านที่เป็นลำดับขั้นตอนอย่างชัดเจน หากนักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนจะทำให้เกิดการเรียนรู้ การคิดที่เป็นระบบยิ่งขึ้น ให้นักเรียนเข้าใจขั้นตอนและตระหนักถึงศักยภาพของตนเองในการทำงาน และพยายามปฏิบัติตามหน้าที่ของตนเองที่ได้รับจากการแบ่งหน้าที่กันในกลุ่ม

1.2 ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ตั้งคำถามตามความสงสัยของนักเรียนที่แท้จริง ส่งเสริมให้นักเรียนตั้งคำถามแบบปลายเปิด มากกว่าปลายปิด แม้คำถามนั้นไม่สามารถหาคำตอบได้จากบทอ่าน และควรส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง รวมถึงส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออกทางความคิด กล้าพูดในที่ประชุมเพื่อให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 รูปแบบการจัดการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมกระบวนการคิดที่เป็นขั้นตอน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณเมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้ขั้นตอนการอ่านสารประเภทต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณแล้ว โดยฝึกจากโฆษณาบทความและเรื่องสั้นจนทำให้นักเรียนพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และสามารถนำวิธีการอ่านตามขั้นตอน SQ4R ไปประยุกต์ใช้กับการอ่านสารประเภทอื่นๆ ทั้งในวิชาภาษาไทยและวิชาอื่นๆ อีกทั้งยังส่งเสริม การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดสร้างสรรค์อีกด้วย

2.2 ควรนำรูปแบบจัดการเรียนรู้ด้วยวิธี SQ4R ไปทดลองใช้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ เพื่อเป็นการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและคิดอย่างมีวิจารณญาณ อีกทั้งยังเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิการ์ พวงเกษม. (2533). การสอนเขียนเรื่องโดยใช้จินตนาการสร้างสรรค์ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์.
- กานต์ธิดา แก้วกาม. (2556). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ดนยา วงศ์ธนะชัย. (2542). การอ่านเพื่อชีวิต. ลพบุรี: สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ฉันทพร เทพพรธนะ. (2541). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร. ดอกหญ้า
- นาคดล จันท์เพ็ญ. (2535). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร:แสงศิลป์การพิมพ์.
- เมขลา ลือโสภาน. (2555). การพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- มาลัย ทองสิมา. (2559). ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนราชินีบูรณะ, สัมภาษณ์ 20 พฤษภาคม.
- รัตน์ภักดิ์ เลิศคำฟู. (2547). การใช้วิธีสอนแบบเอสคิวโฟร์อาร์ในการสอนอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิภา อมรศิริอาภรณ์. (2558). ครูชำนาญการโรงเรียนราชินีบูรณะ, สัมภาษณ์ 20 พฤษภาคม.
- วรรณิ คำเจริญ. (2558). ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนราชินีบูรณะ, สัมภาษณ์ 11 สิงหาคม.
- ศุภิสฐา เจียรกุล. (2546). คู่มือการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ. (2552). พัฒนาทักษะการคิด...พิชิตการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์เลี้ยงเลี้ยง.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2535). การสอนอ่านวิชาภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร. ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุวัฒน์ วิวัฒน์านนท์. (2550). ทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน. นนทบุรี ซี.ซี. นอลลิติจ์ ลิงคส์.
- Ghaith, G.M., Shaaban K.A., and Halal N.A. (2005). **The relative effectiveness of prereading strategies on the comprehension of ELS readers.** Available at http://www.lb.aub.edu.lb/~webpubof/research/21report/education_projects.html.
- Heilman, A.W.(1967). **Principle and Practices of Teaching Reading.** Ohio: A Bell&Howell.
- Miner,W. 2005. **The impact of the SQ4R, as a strategy for retelling expository text, on student comprehension.** Retrieved from <http://www.src.Truman.edu>
- Rubin, D. (1990). **A Practical Approach to Teaching Reading.** New York: Schuster.
- Wander & Cooper.1996. **To What and How of Reading Instruction.** (2nd ed). Ohio:Meritt Publishing Company.